

[Hans Hedtoft.]

mit Parti til en Slags Tyskere paa Grund af mine Udtalelser — at føje et Par personlige og aabenhjertige Ord til om Forholdet mellem tysk og dansk i Sydslesvig.

Det er efter min Mening, set paa længere Sigt, ikke alene uklogt, men det er — jeg tænker her ogsaa paa Nødvendigheden af nøje Overvejelse af Formerne for det danske Hjælpearbejde — skadeligt ved Udtalelser eller ved Handlinger fortsat at øge Modsætningen mellem dansk og tysk. Mine Ord har Bud baade til tyske og danske ansvarlige Kredse. Enhver forstandig Politik maa tilsigte i Stedet for øget national Lidenskab og i Stedet for Fortsættelse af en oprivende uløselig Konflikt at føre en Forstaaelsespolitik, baseret paa gensidig Respekt og Hensyntagen mellem de to Nationaliteter, der jo dog altid skal leve sammen i en Grænseegn.

Vi fra dansk Side maa gøre os helt klart, at vi lever og altid vil leve ved Siden af et Tyskland, der vel for Tiden er afmægtigt, men som maaske hurtigere, end mange tror, vil komme op igen. Vor Politik og vore Handlinger i Forholdet til dette nye Tyskland skal hverken være ledet af Frygt eller primitiv Gengældelsestrang over for den blodige Uret, Tysklands nazistiske Tyranner forvoldte vort Folk og vort Land. Vi skal og bør ej heller drive Chancepolitik og søge Øjeblikkets Konjunkturer udnyttet til noget, som vi ikke selv tror kan holde i det lange Løb. Danmark har kun *een* Op-gave, baade i Forholdet til et nyt Tyskland, til et eventuelt Slesvig, til et eventuelt Slesvig-Holsten med Tyskland og England i Ryggen og i øvrigt til alle andre — og det er at være Rettens Talsmand. Vi skal yde Ret mod Mindretallet i vort eget Land, og vi skal kræve Ret for vort danske Mindretal Syd for Grænsen.

Hvad den Bevægelse, der er i Sydslesvig i Dag, egentlig indeholder, kan ingen vist under de nuværende forvirrede Forhold sige noget helt klart om. Det er for hver af os vel noget af en Trossag. Personlig tror jeg, at den for store Deles Vedkommende er en Hjemstavnbevægelse, nøjagtig paa Linie med lignende Bevægelser, der i Efterkrigstiden er kommet til Udtryk andre Steder i Tyskland, hvor der revolteres mod det stortyske Begreb. Det falder mig ikke ind at sige — og jeg har aldrig sagt det —, at alle „danske Omvendelser“ beror paa Konjunktur, men jeg tror, at det først og fremmest er Flygtningepresset, som har gjort den danske Bevægelse saa omfattende og øjeblikkelig talstærk. Jeg tror, Eftertiden vil bekræfte denne Opfat-

telse, men alt dette er som sagt en Trossag — enhver tage Stilling og tale, som Ansvarfølelse, Eftertanke og Samvittighed byder!

Det, jeg vilde fremhæve, var Rets-synspunktet og Nødvendigheden af at komme ned paa Jorden i alle de Betragtninger, der anstilles om denne Sag, som — læg Mærke til det — jo slet ikke er afsluttet med vort Svar til England. Meget tyder paa, at vi, naar det danske Mindretals Interesser *varigt* skal sikres, kan komme til at gøre dette i Samarbejde og efter Forhandling med tyske Myndigheder, og det er derfor kortsynet — ja, jeg siger bevidst: det er, set paa længere Sigt, ikke i det danske Mindretals *sande* Interesse unødigt at befordre Modsætningsforholdet, hverken mellem tysk og dansk eller mellem den engelske Besættelsesmagt og det danske Mindretal. Over for Historien, over for vort Land og vort Folk og sidst, men ikke mindst, over for det danske Mindretal, der uanset Landsdelens fremtidige Tilhørsforhold skal leve i Sydslesvig, har baade vi og Mindretallets Ledere et Ansvar, som ikke skal forflygtiges af Øjebliksstemninger og Følelser, hvor forstaaelige de end kan være. Hvem af os begriber ikke den frygtelig vanskelige Situation, Sydslesvigerne nu er i med Nøden, Elendigheden, Udsigtsløsheden og det stærke Flygtningepres, som føles overalt i Tyskland? Og hvem af os forstaar ikke, naar vi skal være ærlige, den uhyre vanskelige Situation, det danske Mindretals Ledere er i i dette Øjeblik?

Disse Vanskeligheder er saa store, og Presset er saa stærkt, at det baade forklarer og undskylder en eventuelt mindre velovervejet Stillingtagen. Men vi andre har i vore Afgørelser Pligt til at bevare Hovedet klart og til at tænke paa Fremtiden.

Jeg ved, at det staar i afgjort Kontrast baade til Dagens sydslesvigske Situation og til Verdenssituationen i øvrigt at tale om Nødvendigheden af Tolerance og god Vilje til Samarbejde Nationerne imellem, og dog drister jeg mig til at understrege Nødvendigheden heraf. Maalet for al forstandig Politik i Øjeblikkets hadfyldte og modsætningsrige Europa maa dog være at fremme Samarbejdsviljen, Tolerancen og Forstaaelsen. Vi har maaske slet ingen Muligheder for at øve Indflydelse paa de stores Afgørelse i de skæbnetunge Problemer, der nu skal løses. Men nu har vi i Danmark selv et Problem at tage Stilling til, hvor vi skal vise i Aand og Gerning, hvad Danmark er, og hvad Danmark vil. Det er mit Haab, og det vil være mit Partis Stræben, at den